

BEREDSKABSPLAN TIL FOREBYGGELSE, OPSPORING OG HÅNDBTERING AF ÆRESRELATEREDE KONFLIKTER OG NEGATIV SOCIAL KONTROL

FREDERICIA KOMMUNE 2024

Er du som fagperson bekymret for, at et barn, ung eller voksen er udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol?

Børn og unge under 18 år

Hvis du som medarbejder i Fredericia kommune har bekymringer i forhold til æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol, **skal** du kontakte Familieafdelingens Modtagelse, inden involvering af forældrene. De har en viden på området og kan derfor give uformel sparring i forhold til konkrete bekymringer og konkrete handlemuligheder.

Familieafdelingens Modtagelse kontaktes på tlf. 22 79 87 44

Som fagperson har man en skærpet underretningspligt jf. Barnets lov § 133, og man er ansvarlig for at reagere og handle, hvis man bliver bekymret for eller bekendt med et barn eller en ung, der kan være udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Underretninger sendes til Familieafdelingens Modtagelse: [link til underretning](#) og sendes til familieafdelingunderretning@fredericia.dk.

Ved bekymring uden for kommunens åbningstid kontakt politiet på 114.

Hvis barnet, den unge eller den voksne er truet på sin sikkerhed ring 112.

Borgere over 18 år

Modsat børne- og ungeområdet er der ikke skærpet underretningspligt over for voksne. Derfor er det i mange tilfælde den voksne selv, som skal tage kontakt og bede om hjælp.

Hvis borgere over 18 år henvender sig til kommunen på grund af negativ social kontrol eller en æresrelateret konflikt, eller hvis en medarbejder vurderer, at en borger er udsat for negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter, konsulterer medarbejderen det tværfaglige forum på infohus@fredericia.dk.

Kommunen er forpligtet til at tilbyde rådgivning i medfør af Servicelovens § 12a.

Hvis der er børn/unge under 18 år i husstanden, og en medarbejder vurderer, at der er forhold, der kan have negativ indflydelse på barnets trivsel, sendes en underretning til Familieafdelingens Modtagelse.

Underretninger sendes til Familieafdelingens Modtagelse: [link til underretning](#) og sendes til familieafdelingunderretning@fredericia.dk.

Ved bekymring uden for kommunens åbningstid kontakt politiet på 114.

Hvis borgeren er akut truet på sin sikkerhed ring 112.

Indholdsfortegnelse

Introduktion.....	1
1. Rammer for kommunens indsats	4
1.1 Kommunens vision for forebyggelse, opsporing og håndtering	4
1.2 Målsætninger og formål	4
1.3 Beredskabsplanens målgrupper.....	5
2. Ansvar og opfølgning.....	5
1.5 Hvad er æresrelateret konflikter.....	5
1.6 Hvad er negativ social kontrol.....	5
2. Håndtering.....	6
2.1 Organisering.....	6
3. Implementering af beredskabsplanen	7
4. Forebyggelse og opsporing	7
4.1 Forebyggelse.....	7
4.2 Opsporing.....	8
5. Lovgivning	10
6. Øvrige aktører.....	12

1.0 Rammer for kommunens indsats

1.1 Kommunens vision for forebyggelse, opsporing og håndtering

Det ligger i Fredericia Kommunes kerneværdier, at alle borgere har ret til gode og trygge rammer, som giver udviklingsmuligheder og passende udfordringer. Vi mener ligeledes at alle børn, unge og familier skal have indflydelse på egen tilværelse og mulighed for at udvikle sig som robuste og livsduelige mennesker, så de mestrer livet.

Vi ved, at æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol har alvorlige konsekvenser for det enkelte individ, i form af dårligere mentalt helbred og generel trivsel, samt manglende muligheder for at deltage aktivt i fællesskaber og aktiviteter.

1.2 Målsætninger og formål

Med Barnets lov § 15 Stk. 3 skal kommunalbestyrelsen udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter blandt børn, unge og deres familier.

Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol er komplekse og følsomme problemstillinger. Det kan være svært som fagperson at vurdere, hvornår og hvordan man skal handle på en bekymring.

Formålet med beredskabsplanen er at gøre det lettere for dig som fagperson at handle korrekt og hensigtsmæssigt i disse sager, samt sikre at der på tværs af forvaltninger er en systematisk og effektiv sagsgang til håndtering af bekymring eller adgang til konkret viden om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.

Beredskabsplanen skal understøtte:

- at fagpersoner, der er beskæftiget med børn, unge og voksne, er i stand til tidligt at opspore bekymringstegn på æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol.
- at fagpersoner har kendskab til, hvordan de skal forebygge og handle i disse situationer, samt hvor de vil kunne søge hjælp og rådgivning for at kvalificere deres bekymring.
- at kommunen har en konkret plan for at forebygge sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol
- at sager om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol håndteres systematisk og kvalificeret.

1.3 Beredskabsplanens målgrupper

Medarbejdere i kommunen

Beredskabsplanen er henvendt til ledere og fagpersoner i kommunen i berøring med børn, unge og voksne, der kan være i risiko for æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Begrebet fagpersoner skal forstås bredt og omfatter følgende:

Frontpersonale som lærere, pædagoger, uddannelsesvejledere, jobcentermedarbejdere, sundhedsplejersker, udgående medarbejdere, fritidsmedarbejdere, jobkonsulenter, sundhedsfagligt personale, børn- og ungerådgivere, boligsociale medarbejdere samt øvrige medarbejdere i kommunen med direkte borgerkontakt.

1.4 Ansvar og opfølgning

Godkendelse af beredskabsplanen påhviler Fredericia Kommunes direktion. Det strategiske ansvar for opfølgning, udarbejdelse og revidering af beredskabsplanen ligger hos fagchefen for Unge og Uddannelse.

Beredskabsplanen revideres hvert 4. år. Næste gang i 2028.

1.5 Hvad er æresrelateret konflikter:

Æresrelaterede konflikter kan defineres som konflikter, der opstår inden for nære, familiære relationer, og hvor konflikten skyldes en opfattelse af, at familiens ære er blevet krænket.

Familiens ære er knyttet til en opfattelse af familien som en samlet enhed – et fællesskab, hvor den enkeltes handlinger påvirker hele familien og dens ære. Det er således hele familiens omdømme og ære, der skades, hvis et familiemedlem handler i strid med normer for, hvad der opfattes som god opførsel.

1.6 Hvad er negativ social kontrol:

Negativ social kontrol i forhold til æresrelaterede konflikter handler om handlinger, styring, kontrol eller sanktioner, der i væsentlig grad hæmmer eller begrænser den enkeltes livsudfoldelse, adfærd, valg og rettigheder.

Det kan f.eks. være kontrol eller restriktioner i forhold til livsstil, fritidsaktiviteter, valg af ægtefælle eller retten til at bestemme over egen krop. Det kan få konsekvenser for det enkelte barn/ung i form af fx manglende frihed og deltagelse i skole- og fritidsaktiviteter.

2.0 Håndtering

2.1 Organisering

Børn og unge under 18

Hvis du som medarbejder i Fredericia kommune har bekymringer i forhold til æresrelaterede konflikter og/eller negativ social kontrol, skal du kontakte Familieafdelingens Modtagelse, inden inddragelse af forældre. De har en viden på området og kan derfor give uformel sparring i forhold til konkrete bekymringer og konkrete handlemuligheder.

Som fagperson har man en skærpet underretningspligt jf. Barnets lov § 133, og man er ansvarlig for at reagere og handle, hvis man bliver bekymret for eller bekendt med et barn eller en ung der kan være udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Hvis der i forbindelse med den modtagne underretning opstår mistanke om æresrelaterede problematikker eller negativ social kontrol, skal Familieafdelingens Modtagelse foretage en risikovurdering i forbindelse med screeningen, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen, jf. § 18, stk. 3.

Det er muligt at inddrage barnet eller den unge uden samtykke fra forældrene, hvis det vurderes relevant, i forbindelse med mistanke om en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol. Det er således ikke et krav, at der indhentes samtykke.

Viser screening af sagen, at der kan være risiko for negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter, kan der j.fr. retssikkerhedslovens § 11e samt Retsplejelovens §115 udveksles information mellem medarbejdere på tværs af kommunale forvaltninger i forbindelse med afdækning af sagen.

Hvis det fortsat vurderes, at der er mistanke om æresrelaterede problematikker eller negativ social kontrol skal der laves en sikkerhedsplan for barnet eller den unge.

I Fredericia kommune er der et tværfagligt forum som skal benyttes når Familieafdelingens Modtagelse har screenet og vurderet at der kan være risiko for negativ social kontrol eller æresrelaterede konflikter. De yder faglig sparring, vejledning og de kan handle hurtigt udenom de gængse visitationsprocedurer.

I det tværfaglige forum sidder repræsentanter fra Børn- og ungeområdet, beskæftigelsesområdet, Familieafdelingen, politiet og fritidsområdet. Kontakt infohus@fredericia.dk

Det er Familieafdelingens Modtagelse der vurderer, hvornår det tværfaglige forum inddrages.

Borgere over 18 år

Kommunen skal sørge for, at personer over 18 år, der henvender sig på grund af æresrelaterede konflikter, får mulighed for at få gratis rådgivning. Voksne, der risikerer at blive eller er udsat for en alvorlig æresrelateret konflikt, skal tilbydes en handleplan, hvis kommunen skønner, at der er behov. Det fremgår af lov om Social Service 12a.

En handleplan skal indeholde en risikovurdering for den pågældende borger, oplysninger om borgerens aktuelle situation samt overvejelser om eventuelle relevante støttemuligheder i forhold til bopæl, arbejde og uddannelse. Handleplanen skal udarbejdes i samarbejde med borgeren.

For voksne over 18 år, skal det tværfaglige forum ligeledes involveres til sparring, vejledning og handlemuligheder.

3.0 Implementering af beredskabsplanen

Fredericia kommune vil formidle beredskabsplanen på Fredericia kommunes hjemmeside og BROEN samt involvere og introducere planens indhold for politikere, relevante strategiske og operationelle ledere.

Der udarbejdes et action card til medarbejderne.

I forhold til borgere og eksterne samarbejdspartnere vil der på Fredericia kommunes hjemmeside være handlingsanvisninger.

4.0 Forebyggelse og opsporing

4.1 Forebyggelse

Tidlig forebyggelse af negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter indgår i de almindelige indsatser, der har til formål at styrke og ruste børn og unge til en selvstændig tilværelse i trivsel. Det er derfor vigtigt, at medarbejderne har kendskab til æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol og ved, hvordan de skal handle.

For børn og unge består den forebyggende indsats af:

- Sundhedsplejerske, dag-, skole-, kultur- og fritidstilbud, foreningsdeltagelse, fritidsjob el.lign.
- Tiltag der styrker børn og unges viden om rettigheder, demokratisk deltagelse, ligestilling, negativ social kontrol og henvendelsesmuligheder, fx præsenteret i undervisningen i grundskolen.
- Psykologsamtaler, ungerådgivning, netværks- og samtalegrupper eller mentorforløb.
- Familiebehandling/familievejledning.
- Indsatser i boligsociale helhedsplaner.

For voksne og unge over 18 år består den tidligt forebyggende indsats af:

- Beskæftigelses- og uddannelsesrettede tilbud og sprogskole.
- Kultur- og fritidstilbud, deltagelse i foreningsliv og boligsociale indsatser.
- Forældreprogrammer.
- Undervisning i ligestilling, negativ social kontrol, rettigheder og pligter, danske samfundsforhold, kultur og traditioner mm.

4.2 Opsporing

Børn og unge under 18

Alle frontmedarbejdere i Fredericia Kommune er qua deres ansættelsesforhold omfattet af den skærpede underretningspligt, og skal derfor altid underrette Familieafdelingens Modtagelse ved bekymring for et barns eller den unges udvikling og trivsel.

Det er mistanken eller bekymringen om mistrivsel, som fagpersoner skal reagere på – men tegnene på at et barn eller en ung er udsat for æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol, er ofte de samme som ved andre former for mistrivsel.

Tegn på mistrivsel kan f.eks. være at barnet eller den unge:

- Er meget stille og indadvendt
- Er angst og nervøs
- Har fravær fra skolen
- Har problemer med at koncentrere sig
- Føler sig trist og hjælpeløs
- Viser tegn på selvdestruktiv adfærd mv.

Følgende opmærksomhedspunkter – som kan være til stede i relationen mellem barnet/den unge, og dennes familie eller netværk – kan mere direkte indikere, at barnet eller den unge er udsat for en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol:

Opmærksomhedspunkter, der kan være tegn på æresrelaterede konflikter:

- Isolering
- Indespærring
- Følelsesmæssig afpresning
- Trusler
- Vold
- Genopdragelsesrejse
- Seksualitet, mødomsforestillinger og jomfrutjek
- Tvungen forlovelse eller religiøs vielse uden borgerlig gyldighed
- Tvangsægteskab
- Social kontrol ved overvågning fx tjek af mobil eller brug af computer
- Familien bestemmer, hvilken uddannelse man som ung skal påbegynde
- Adfærdsbegrænsninger og kontrol af bevægelsesfrihed
- Psykisk vold fx trusler eller verbal chikane
- Fysisk vold
- Isolation og eksklusion
- Pres til ikke at blive skilt

Opmærksomhedspunkter, som kan være tegn på negativ social kontrol:

- Kontrol og overvågning af computer og telefon
- Kontrol af påklædning
- Kontrol af socialt liv, færden og valg af venner
- Kontrol af valg af ægtefælle
- Ingen ret til at bestemme over egen krop – krop og seksualitet kontrolleres af andre
- Adfærds begrænsning som krav om bestemt påklædning eller forbud mod at have fritidsaktiviteter
- Søskende opfordres til at holde øje med hinanden i det offentlige rum
- Psykisk vold og pres som trusler, verbal chikane og fysisk vold
- Følelsesmæssigt pres med skyld og skam
- Isolation og eksklusion fra familien

Unge og voksne over 18 år.

Mange af de bekymringstegn, der gælder for børn og unge, vil også gælde for voksne. Nedenfor er nogle eksempler på tegn, som fagpersoner og frontpersonale bør være særligt opmærksomme på. Der er tale om eksempler og dermed ikke en udtømmende liste over bekymringstegn, og en rettesnor kan være, at jo flere bekymringstegn, der observeres, des større er sandsynligheden for, at der kan være tale om negativ social kontrol eller en æresrelateret konflikt.

Typiske bekymringstegn kan fx være:

- Ægtefælle eller andet familiemedlem vil bestemme niveau af deltagelse på arbejdsmarkedet, herunder bestemme praktik- eller arbejdssted
- Meget fravær fra sprogskole, aktiveringscenter, praktik og lign.
- Begrænsninger i uddannelsesvalg
- Stort ansvar og mange forpligtelser i hjemmet
- Må ikke have/har venner uden for familien og netværket
- Kommer for sent eller overholder ikke aftaler
- Opholdt sig på krisecenter eller henvendt sig om muligheden herfor
- Andre i familien (fx børn eller søskende) har været udsat for pres fx til ægteskab
- Må ikke deltage i aktiviteter med det modsatte køn
- Familien/ægtefællen overvåger og kontrollerer adfærd og sociale aktiviteter
- Familien/ægtefælle tjekker mobil og sociale medier
- Der har tidligere været vold eller trusler om vold i familien
- Har ikke eksklusiv adgang til sit MitID og bankkort, eller at adgang til disse er delt med andre familiemedlemmer (fx ægtefællen)
- Oplever at blive holdt øje med i offentlige omgivelser, fx skole, arbejde, boligområde
- Føler pres til at handle på en bestemt måde, fx trues med at miste sin opholdstilladelse, forældrerettigheder eller adgang til børn

5.0 Lovgivningen

Barnets lov §15 stk. 3 om kommunale beredskabsplaner Kommunalbestyrelsen skal udarbejde et beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af negativ social kontrol, æresrelaterede konflikter og ekstremisme blandt børn, unge og deres familier.

Barnets lov §18 stk. 3 om screening og risikovurdering Viser screeningen (§18 stk. 1) at der kan være tale om en æresrelateret konflikt eller negativ social kontrol, skal kommunen foretage en risikovurdering, inden barnets eller den unges forældre og netværk inddrages i sagen.

Barnets Lov § 113 om ungestøtte til unge fra 18-22 år Kommunalbestyrelsen skal med samtykke fra den unge tilbyde indsatser efter §§ 114-116 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, herunder på grund af negativ social kontrol eller en æresrelateret konflikt.

Barnets Lov §9 om kommunens tilsynspligt over for børn og unge Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med de forhold hvorunder alle børn og unge under 18 år lever, hvilket betyder, at man som kommune har pligt til at være opsøgende.

Barnets lov §133 om skærpet underretningspligt Offentligt ansatte er underlagt skærpet underretningspligt, og er dermed forpligtet til at underrette kommunen ved bekymring for et barns eller den unges udvikling og trivsel. Den skærpede underretningspligt går forud for tavshedspligten og er personlig. Ansvar påhviler dermed den enkelte fagperson – ikke afdelingen eller ledelsen.

Barnets lov §136, stk. 2 om 24 timers vurdering af underretninger Senest 24-timer efter modtagelsen af en underretning skal det vurderes om barnets eller den unges sundhed eller udvikling er i fare, og om der er behov for at iværksætte akutte indsatser for barnet eller den unge.

Barnets lov §5 om inddragelse af barnet eller den unge Barnet eller den unge skal inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt. Inddragelse og samtaler kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Barnets lov §137 om genvurdering af sag Når kommunen modtager en underretning om et barn eller en ung, over for hvem der allerede er iværksat indsatser, skal sagen genvurderes. I den forbindelse kan der finde en samtale sted med barnet eller den unge. Samtalen kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og uden dennes tilstedeværelse når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor, herunder når der er bekymring for negativ social kontrol eller æresrelateret konflikt.

Serviceovens §12a om handleplaner for borgere udsat for æresrelaterede konflikter Kommunen skal sørge for, at borgere over 18 år, der henvender sig på grund af æresrelaterede konflikter, får muligheden for at få gratis rådgivning. Hvis det vurderes, at borgeren risikerer at blive eller er udsat for en alvorlig æresrelateret konflikt, skal borgeren tilbydes en handleplan. Handleplanen udarbejdes af Borgercenter Voksne i Social forvaltningen i samarbejde med borgeren og indeholder bl.a. en risikovurdering, oplysninger om borgerens aktuelle situation samt overvejelser om relevante støttemuligheder.

Serviceovens §§109-110 om midlertidigt ophold Kommunen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig. For kvinder med og uden børn, der har været udsat for vold, trusler om vold eller til svarende kriser i familie- eller samlivsforholdet gælder særligt, at kommunen skal tilbyde midlertidige ophold.

Straffelovens §260 om ulovlig tvang Ulovlig tvang er strafbart, og den som tvinger nogen til f.eks. at indgå ægteskab eller bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, kan straffes med bøde eller op til 4 års fængsel.

Straffelovens §215a om kriminalisering af, at forældre sender deres børn til udlandet Hvis forældre sender deres barn til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare (f.eks. på genopdragelsesrejse), kan de straffes med bøde eller op til 4 års fængsel. Paslovens § 2 om nægtelse af udstedelse eller inddragelse af et barns pas Det er muligt at nægte at udstede eller at inddrage et barns pas, når der er grund til at antage, at barnet vil blive sendt til udlandet til forhold, der bringer barnets sundhed eller udvikling i alvorlig fare.

Straffelovens §243 om negativ social kontrol Den som tilhører eller har (haft) nær tilknytning til en andens husstand, og som gentagne udsætter en anden for groft, nedværdigende, forulempende eller krænkende adfærd med henblik på at styre den anden, kan straffes med bøde eller op til 3 års fængsel.

Straffelovens §264b om forbud mod uberettiget overvågning via GPS Den der uberettiget ved hjælp af en GPS eller et andet lignende apparat registrerer en andens færden, kan straffes med bøde eller op til 6 måneders fængsel.

Straffelovens § 260 a om religiøse vielser af mindreårige Den, som forestår en religiøs vielse (forkynderen/imamen) uden borgerlig gyldighed eller indgåelsen af et andet ægteskabslignende

forhold med en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. På samme måde straffes den (forælderen), som lader sit barn indgå en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold, og den, som efter at være fyldt 18 år frivilligt indgår i en religiøs vielse uden borgerlig gyldighed eller andet ægteskabslignende forhold med en person under 18.

6.0 Øvrige aktører

Som supplement til indholdet i denne beredskabsplan, er der desuden nogle øvrige aktører som kan give rådgivning, og som også kan yde hjælp til borgere der er udsat for æresrelaterede konflikter.

RED-center anonym rådgivning for unge og fagpersoner om æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol:

RED-center anonym rådgivning for unge - Døgntelefon 70 27 76 86

RED-center sparring for fagpersoner - tlf. 70 27 76 86 - kl. 9:00-15:00, tors. 9:00-18:00.

Du kan ringe til hotlinen på telefonnummer **70 26 28 18** på alle hverdage mellem klokken 9-15, hvis du er under 18 år og oplever at du er udsat for social kontrol

[\(link\)](#)

Sikkerhedskonsulenterne

Sikkerhedskonsulenterne rådgiver fagpersoner og borgere i at forebygge æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. I Region Syddanmark er der tilknyttet 3 sikkerhedskonsulenter som yder gratis rådgivning. [\(link\)](#)

